

Rese- byråns fader 150 år

Resenärerna är fordrande och ställer stora krav på service och komfort redan på resebyrå. Här vår egen i Vällingby

Turister och resefolk kunde nyligen fira ett jubileum. Den 22 november var det 150 år sedan grundaren av världens äldsta resebyrå, Thomas Cook, föddes i Melbourne i England.

Att Cook blev världsturismens fader berodde på en ren tillfällighet. Han var en varmt kristen och ivrig nykterhetskämpe. I juni 1841 skulle ett stort nykterhetsmöte hållas i en stad, två mil från Cooks hemstad. Borde inte så många som möjligt få tillfälle att delta i det? Thomas Cook gick upp till den nyinvigda järnvägens chef och lyckades ordna ett extratåg. Resan blev en succé. 570 personer betalade 1 shilling för tur- och retur-biljetten — vanligt pris för enkel resa — och hälsades vid återkomsten som djärva upptäckare.

Thomas Cook förstod att här fanns mycket att göra för en driftig karl.

Redan en månad senare öppnade han sin första byrå i Leicester.

De första åren höll han sig på de brittiska öarna. Han ordnade resor till Skottland, vilket var nog så besvärligt, då inga järnvägar korsade gränsen. En musikkår tog emot de första resenärerna på stationen i Glasgow och i rådhuset höll borgmästaren tal.

Med Parisutställningen 1855 — 400.000 biljetter sålde byrån — sprängdes den nationella ramen och hela världen blev Cooks arbetsfält. Han upptäckte Schweiz som turistland och startade turistresor till Egypten, där han anlade ett skeppsvarv för den flotta av Nilbåtar som tog resenärerna upp till det egna hotellet i Luxor. 1872 eskorterade han ett sällskap på nio personer på den första turistresan jorden runt.

Thomas Cook införde det mesta som våra dagars turister anser som självklart. Han skrev världens första resebroschyr, började med resechecker och kuponger för mat och logi, sammanställde den första fullständiga tidtabellen över internationella tåg- och ångbåtsförbindelser och införde allsång för att muntra upp resenärerna.

Thomas Cook dog i Bergen 1892 — på resa som vanligt. Hans son övertog byrån, som sedan 1948 ägs av engelska staten. Byrån firar sin grundares minne bla med att lansera Ghana, den nya engelska fristaten som nytt turistland. Thomas Cook skulle säkert uppskattat det sättet att fira minnet av hans födelse.

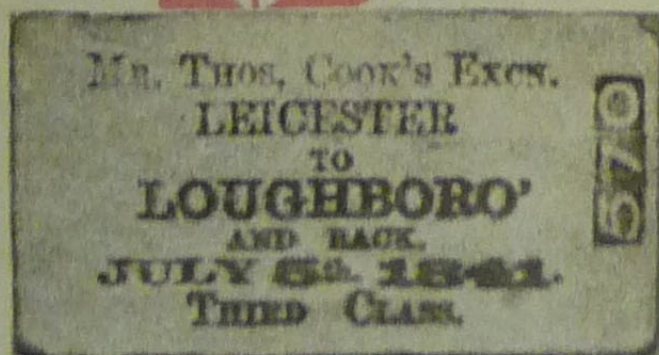
Första resebyrån i Sverige 1898

Den första fullständiga resebyrån i Sverige öppnades i Stockholm 1898. Den hette Stockholms Resebureau och existerade till 1905 då den jämte den ett par år yngre Göteborgs Resebureau ombildades till Nordisk Resebureau.

Allra först på plan kan man dock säga att SJ var, som 1889 inrättade en »upplysningsbyrå» på Stockholm C. Denna byrå gick ganska skiftande öden till mötes. Den fick under årens lopp flera olika arbetsuppgifter: allmänt reseplanerings- och upplysningsarbete, viss biljettförsäljning av mer avancerad natur, sovplatsbeläggning m.m. Byrån bytte därför namn flera gånger.

1915 öppnade SJ sin första »riktiga» resebyrå vid Vasagatan 1 i Stockholm och där har den legat till dags dato med undantag för åren 1927—1936, då den låg i centralstationshuset. SJ:s andra resebyrå kom till året därpå, den låg i Nordiska Kompaniets nybyggda hus.

Fram till slutet av andra världskriget gick resebyråverksamheten inom SJ ganska långsamt framåt, men efter krigsslutet sköt den fart och i dag har SJ 47 resebyråer inom landet, en rese-tjänst, fyra utlandsresebyråer (Berlin, London, Hamburg och Köpenhamn). Dessutom finns ett biljettkontor i New York, som drivs av de tre nordiska statsbanorna tillsammans samt Nordisk Voyage i Paris.

Så här enkel såg den första resebyråbiljetten ut — ett historiskt dokument